

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122200413
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122200413.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: A. K., E.. XX.XX.XXXX, I. XXX XX D. XX, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové mesto, IČO: 47967692, o primerané finančné zadostučinenie a prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 50 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou z 12.1.2022 sa domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 5.178,71 Eur podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Nárok odôvodnil tým, že v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 10Csp/108/2019 bol ako spotrebiteľ v postavení žalobcu úspešný žalobou o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Odcitoval časť odôvodnenia rozsudku zo dňa 9.2.2021, podľa ktorého napriek právnej úprave o neprípustnosti zabezpečenia pohľadávky dohodou o zrážkach zo mzdy túto predložil na realizáciu zamestnávateľovi žalobcu a nedomáhal sa vydania riadneho exekučného titulu v súdnom konaní, konal v rozpore so zákonom o ochrane spotrebiteľa a na základe absolútne neplatného právneho úkonu sa pokúšal získať od spotrebiteľa prospech. Podľa spomínaného rozsudku žalovaný postupoval aj v rozpore s dobrými mravmi, pretože v tom čase už bolo právoplatné rozhodnutie o zamietnutí návrhu exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa vydaného rozhodcovského rozsudku z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky predstavujúcej rozhodcovskú doložku. Žalobca poukázal aj na sankčnú a relutárnu funkciu primeraného finančného zadostučinenia, čo nie je naplnené pri priznaní finančného zadostučinenia len v symbolickej výške. Požadovanú výšku odôvodnil tým, že pri závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, keďže mu bol poskytnutý úver vo výške 5.500 Eur, žalobca zaplatil 1.563,07 Eur, jeho dlh tak činil 3.936,93 Eur a napriek tomu žalovaný sa domáhal u jeho zamestnávateľa uhradenia sumy 9.115,64 Eur, čo znamená, že sa chcel na jeho úkor obohatiť o sumu 5.178,81 Eur a preto v tejto výške uplatnil aj primerané finančné zadostučinenie. Uviedol, že súd v tomto spore je viazaný rozsahom porušenia spotrebiteľského práva v rozsudku 10Csp/108/2019 a tento rozsah nie je možné v tomto konaní ani rozširovať, ani zužovať.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, keďže dohodu o zrážkach zo mzdy nekoncepivoval on, ale pôvodný veriteľ. Navyše v predošlom konaní nebolo rozhodnuté o porušení práva žalobcu a absentuje aj zodpovedný subjekt ako porušiteľ práv žalobcu. Namietal tiež výšku uplatneného nároku, ktorú

považoval za neprimeranú, súd navyše nerozhodoval o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a uvedené konanie žalobcu preto žalovaný považoval za šikanózne uplatnenie práva.

3. Žalobca v replike nesúhlasil s vyjadrením žalovaného, keďže žalovaný vykonával práva veriteľa z úveru a uplatnil si voči žalobcovi plnenie ako voči dlžníkovi. Pohľadávka bola na neho postúpená so všetkými právami a povinnosťami, žalovaný preto sa domáhal jej zaplatenia cez výkon zrážok zo mzdy a je preto pasívne legitimovaným v tomto spore. Uviedol, že v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre vznik nároku postačujúca samotná hrozba jeho ujmy, v danom prípade išlo už o reálny vznik ujmy, keďže žalovaný sa pokúsil na jeho úkor bezdôvodne obohatiť na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Vzhľadom na postoj žalovaného, ktorý nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností považoval žalobca požadovanú výšku finančného zadosťučinenia za primeranú a to aj s poukazom na intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem. Poukázal na viaceré rozsudky Krajského súdu v Prešove, ktoré pri výške primeraného finančného zadosťučinenia vychádzali z ujmy hroziacej žalobcovi, konkrétne aj v súvislosti s uplatnenou dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorá bola vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojom písomnom vyjadrení k žalobe a zdôraznil, že súdne rozhodnutia nie sú prameňom práva a preto nie sú záväzné ani pre tento spor a dodal, že je nespravodlivé poskytnúť ochranu tým spotrebiteľom, ktorí nevrátili ani len istinu úveru.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobcu, spisom tohto súdu 10Csp/108/2019, potvrdením Dopravného podniku mesta Prešov, akciová spoločnosť a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 20.5.2019 podal žalobca voči žalovanému žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Konanie sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/108/2019. Doložil pritom zmluvu o úvere, ktorú so žalobcom ako spotrebiteľom uzatvoril právny predchodca žalovaného Poštová banka a.s. dňa 19.10.2019. Poskytnutý bol úver 5.500 Eur s úrokovou sadzbou 11,9% p.a., dohodnutých bolo 72 splátok po 116,27 Eur s konečným termínom splatnosti úveru 25.10.2015. V bode 4.8 zmluvy jej účastníci uzatvorili aj dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka na zabezpečenie predmetnej pohľadávky.

7. Zo spisu 10Csp/108/2019 vyplýva aj to, že 10.4.2019 žalovaný doručil zamestnávateľovi žalobcu Dopravnému podniku mesta Prešov, akciová spoločnosť výzvu na vykonanie zrážok zo mzdy, pričom svoju pohľadávku vyčíslil na 9.115,64 Eur.

8. Keďže žalobca spolu so spomínanou žalobou podal aj návrh na neodkladné opatrenie, súd tomuto návrhu vyhovel uznesením č.k. 10Csp/108/2019-22 zo dňa 5.6.2019 a uložil povinnosť aj zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy. Toto uznesenie sa stalo vykonateľným 6.6.2019.

9. Rozsudkom tohto súdu č.k. 10Csp/108/2019-74 zo dňa 9.2.2021 súd žalobe vyhovel. V odôvodnení rozsudku poukázal aj na rozhodcovský rozsudok, ktorým bol žalobca a Adriana Timková (jeho družka) zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť banke 3.936,93 Eur s úrokmi 11,90% od 2.12.2013 do zaplatenia istiny, úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne z istiny od 2.12.2013 do zaplatenia a trov konania. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť 31.3.2014. Zo spomínaného rozsudku tohto súdu vyplýva aj to, že pohľadávka Poštovej banky a.s. prešla na spoločnosť PRO Civitas s.r.o., ktorá zanikla zlúčením so žalovaným. Spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. dňa 30.3.2015 podala návrh na vykonanie exekúcie. Exekučné konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 83Er/448/2015, pričom súd uznesením z 29.6.2018 zamietol žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu materiálnej nevykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, ktorý mal tvoriť exekučný titul a to pre neplatnosť rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedené uznesenie sa stalo právoplatným 21.8.2018.

10. Rozhodujúce však bolo právne posúdenie uplatneného nároku, ktorý súd v spore 10Csp/108/2015 posúdil ako neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., ktoré nadobudlo účinnosť až 1.5.2014, pričom úverová zmluva a teda aj dohoda o zrážkach zo mzdy boli uzavreté ešte 19.10.2009. Súd v spomínanom rozsudku

vytkol žalovanému, že napriek uvedenej právnej úprave (podľa nej bolo neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky voči spotrebiteľovi dohodou o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských veciach okrem dohody uzavretej vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ musel byť poučený o dôsledkoch uzavretia dohody a musel mať možnosť ju odmietnuť) v apríli 2019 uplatnil túto dohodu u zamestnávateľa žalobcu a tým podľa súdu postupoval v rozpore s dobrými mravmi, keďže nežaloval o zaplatenie pohľadávky na súde, pričom už právoplatným rozhodnutím bol zamietnutý návrh exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedený rozsudok sa stal právoplatným 26.3.2021, keďže žalovaný voči nemu nepodal odvolanie.

11. Z potvrdenia Dopravného podniku mesta Prešov, akciová spoločnosť súd zistil, že žalobcovi boli vykonané zrážky z jeho mzdy v prospech žalovaného a to za apríl 2019 vo výške 296 Eur a za máj 2019 vo výške 158 Eur.

12. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy, ktorej súčasťou bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy s právnym predchodcom žalovaného mal status spotrebiteľa a išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, ale aj správanie samotného žalobcu v danom zmluvnom vzťahu, aby súdne rozhodnutie napĺňalo aj požiadavku spravodlivosti.

18. Tak ako uviedol sám žalobca v žalobe súd v tomto spore je viazaný zisteným rozsahom porušenia práv spotrebiteľa, či povinností žalovaného rozsudkom 10Csp/108/2019 a to len vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy. Preto konštatácia súdu v predchádzajúcom rozsudku o neplatnej rozhodcovskej doložke je pre tento spor irelevantná, relevantné je len zistenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor s § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj to, že žalovaný ako právny nástupca pôvodného veriteľa - Poštovej banky a.s. postupoval v rozpore s citovanou právnou úpravou, keď spomínanú dohodu predložil zamestnávateľovi žalobcu na jej realizáciu. Týmto konštatovaním je daný základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z., keďže žalobca priamo voči žalovanému úspešne uplatnil na súde porušenie práva či povinnosti v zmysle noriem na ochranu spotrebiteľa.

19. Za zásadné pri určení výšky finančného zadosťučinenia, ktorú súd určuje vlastnou úvahou súd považuje to o aké vážne porušenie povinnosti žalovaného voči žalobcovi išlo. Súd pritom zastáva názor,

že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy nie je možné považovať za vážne porušenie povinnosti, pretože tak v minulosti, ako aj v súčasnosti, zákonodarcu nezakazuje využitie tohto inštitútu v spotrebiteľských zmluvách, inak by dohody o zrážkach zo mzdy zakázal alebo by ich uviedol v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, v ktorom sú demonštratívne vymenované neprijateľné zmluvné podmienky a napokon možnosť použitia dohôd o zrážkach zo mzdy je zrejmá aj z aktuálnej právnej úpravy v § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., ktorý platí od 1.5.2014 a upravuje špecifické náležitosti a podmienky platnej dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských zmluvách. Podľa súdu však obmedzenia vyplývajúce z tejto osobitnej právnej úpravy sa nemôžu aplikovať na dohody uzavreté pred 1.5.2014, išlo by totiž o pravú retroaktivitu danej právnej normy, ktorá je zásadne v právnom štáte neprípustná. Opakovane to uviedol aj Ústavný súd SR napr. v náleze PL ÚS 16/95, keď uviedol, že k definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty.

20. Súd teda dospel k záveru, že tým, že žalovaný predložil spomínanú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú uzatváral so žalobcom ešte jeho právny predchodca, zamestnávateľovi žalobcu, neporušil vážnym spôsobom svoje povinnosti alebo práva žalobcu ako spotrebiteľa. Práve opačne, závažným spôsobom porušil svoju nielen zmluvnú, ale predovšetkým zákonnú povinnosť sám žalobca, ktorý nevrátil ani istinu úveru. Dostal totiž 5.500 Eur, úver mal vrátiť do 25.10.2015 a ako sám uviedol v žalobe, zaplatil len 1.563,07 Eur, teda na istine dlhuje 3.936,93 Eur. Navyše však žalovaný už nemá možnosť domôcť sa zaplata tejto svojej pohľadávky, teda ani istinu úveru, keďže rozhodcovský rozsudok je nulitný a pohľadávka je už premlčaná.

21. Súd pri určení výšky finančného zadostučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Aj keď žalovaný sa predložením dohody o zrážkach zo mzdy nedopustil vážneho porušenia svojich povinností a aj keď žalobca nevrátil podstatnú časť istiny úveru, vychádzajúc z poznatkov z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu základ nároku je daný, ale vyššie uvedené skutočnosti súd zohľadnil pri stanovení výšky finančného zadostučinenia. Základným účelom primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobcu ako spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadostučinenie“. Keďže však zaplataenie finančného zadostučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadostučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd teda považoval za primeranú výšku finančného zadostučinenia sumu 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

22. Súd rozhodne nesúhlasí s názorom žalobcu, že výška finančného zadostučinenia sa má odvíjať od výšky hrozacej ujmy žalobcovi - spotrebiteľovi. Ide predovšetkým o prípady, ak súd v predchádzajúcom spore dospeje k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, v tomto prípade sa však súd v predchádzajúcom spore touto okolnosťou vôbec nezaoberal. Preto ani nie je možné v tomto konaní vychádzať z toho, že žalovaný sa chcel obohatiť o sumu 5.178,71 Eur, keďže súd v rozsudku 10Csp/108/2019 neuviedol, že by úver bol bezúročný a bezpoplatkový. Žalobca pritom sám v žalobe uviedol, že v tomto konaní nie je možné rozširovať zistenia o porušení noriem spotrebiteľského práva v porovnaní s predchádzajúcim rozsudkom. Navyše však súd ani v prípade, ak by v predchádzajúcom spore bola konštatovaná aj bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nezdiala názor, že výška finančného zadostučinenia má zodpovedať výške bezdôvodného obohatenia žalovaného, prípadne jeho hrozbe. Výška bezdôvodného obohatenia totiž súvisí predovšetkým s výškou úveru (pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru). Výšku úveru pritom poskytuje dodávateľ na požiadavku spotrebiteľa, čím spotrebiteľ chce vyšší úver, čomu dodávateľ vyhovie, tým je vyššia suma bezdôvodného obohatenia pri spomínanej fikcii, hoci by išlo o to isté porušenie povinnosti dodávateľa, napr. v dôsledku absencie tej istej povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pri stanovení výšky finančného zadostučinenia sa má hodnotiť predovšetkým závažnosť konkrétneho porušenia povinnosti dodávateľa a preto pri tom istom porušení by mala nasledovať približne rovnaká kvantifikácia nároku na finančné zadostučinenie, ale kritériom nemôže byť výška bezdôvodného obohatenia, prípadne jej hrozaca výška, najmä ak pri vzniku bezdôvodného obohatenia sa spotrebiteľ domôže v inom súdnom konaní aj vydania bezdôvodného obohatenia.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že

žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.